

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІМЕНІ М.І. ВАВИЛОВА
ІНСТИТУТУ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства

**Матеріали II всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції**

26 вересня 2023 року
м. Полтава

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства: матеріали II всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції / (м. Полтава 26 вересня 2023 р.) / Редкол.: М.П. Сокирко, Л.Г. Марініч (відп. ред.), Р.В. Олєпір [та ін.]. Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України, 2023., 59 с.

Збірник вміщує матеріали II науково-практичної інтернет-конференції та репрезентує результати досліджень з напрямів: землеробства, рослинництва, кормовиробництва, захисту рослин, селекції та насінництва. Видання призначене для наукових співробітників науково-дослідних установ, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Михайло СОКИРКО – директор, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник, Полтавський державний аграрний університет;

Любов МАРІНІЧ – доцент кафедри рослинництва, кандидат с.-г. наук, Полтавський державний аграрний університет;

Олександр ЛЕНЬ – завідувач відділу наукових досліджень з питань землеробства та кормовиробництва, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Роман ОЛЕПІР – старший науковий співробітник лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Леонід ГЛУЩЕНКО – старший науковий співробітник лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин, кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова Інституту свинарства і АПВ НААН України, (протокол № 7 від 20 вересня 2023 р.).

Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів. Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів та наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Горбачова С.М., Горлачова О.В., Шелякіна Т.А., Пономаренко Н.С. Вихідний матеріал для селекції проса на високий вміст каротиноїдів у зерні.....	5
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Оцінка нових перспективних ліній тритикале ярого.....	6
Лис Н.М., Ткачук Н.Л. Вирощування тополі енергетичної в умовах Передкарпаття.....	8
Музафаров Н.М., Понуренко С.Г., Чернобай Л.М., Барсуков І.П., Сікалова О.В. Впровадження цифрових технологій і програм в селекційних дослідженнях.....	10
Пліско І.В., Медведєва В.В. Ефективність точного землеробства в умовах війни.....	12
Шакалій С.М., Карнаух С.Ю. Вплив сорту на формування структури врожаю пшениці м'якої ярої.....	14
Шакалій С.М., Міщенко А.В. Формування показників структури врожаю сортів гороху.....	16
Шакалій С.М., Ситник А.П. Формування показників якості пшениці м'якої ярої за використання комплексних добрив.....	18
Шакалій С.М., Гармаш Н.В. Вплив сортових особливостей гречки на показники якості зерна.....	20
Шакалій С. М., Шеремет В.І. Якість жита озимого за впливу агроекологічних умов вирощування.....	21
Четверик О.О. Перспективи вирощування амаранту в Україні.....	23
Сорока Ю.В., Тараріко Ю.О., Сайдак Р.В., Митя Т.В., Вітвіцький С.В. Застосування комплексних добрив на помідорах в умовах центрального степу....	25
Шакалій С.М., Тарасенко В.Е. Вплив густоти посадки на структуру врожаю і вихід насінневих бульб.....	27

Олепир Р.В., Горобець Д.В., Глущенко Л.Д. Вплив різних систем удобрення на продуктивність сої та показники якості.....	29
Глущенко Л.Д. Динаміка гумусу за різних систем удобрення у сівозміні.....	30
Глущенко Л.Д., Тоцький В.М. Горох важливе джерело рослинного білка – один з кращих попередників озимих і ярих зернових культур.....	32
Глущенко Л.Д., Сокирко М.П. Збереження родючості ґрунтів та підвищення їх продуктивності.....	35
Глущенко Л.Д., Лень О.І., Олепир Р.В. Динаміка агрофізичних властивостей чорнозему типового за різних систем удобрення сільськогосподарських культур у сівозміні.....	38
Олепир Р.В., Глущенко Л.Д., Тараріко Ю.О. Вплив способів обробітку ґрунту на продуктивність сівозміни за різних систем удобрення.....	40
Тоцький В.М., Заєць Т.О. Ріст і розвиток гібридів соняшника та вплив добрив на їх біометричні показники.....	43
Марініч Л.Г., Воронін Д.В. Значення кальцію та магнію для розвитку кукурудзи.....	45
Марініч Л.Г., Лиманець І.Ю. Перспективи вирощування соняшника в Україні.....	47
Ласло О.О., Міняйло К.І. Вплив мікробіологічних препаратів на показники структури урожаю сої.....	49
Бараболя О.В., Федченко Р.Є. Реакції різних сортів пшениці озимої на умови вирощування.....	51
Бараболя О.В., Мудренко В.А. Потенціал пшениці озимої залежно від агротехніки вирощування.....	53
Бобошко Н.І., Баган А.В. Історія селекції картоплі в Україні.....	55
Мікуліна О.О., Баган А.В. Історія селекції нуту в Україні.....	57

3. Нормативно-правові вимоги України щодо сертифікації та експорту насінневої картоплі потребують формулювання національних правил, які відповідають європейським нормативним законам та правилам.

4. Сприяти підвищенню якості насінневої картоплі.

ІСТОРІЯ СЕЛЕКЦІЇ НУТУ В УКРАЇНІ

Мікуліна О.О., здобувач ступеня вищої освіти Бакалавр;

Науковий керівник:

Баган А.В., к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Полтавський державний аграрний університет

Історія селекції нуту в Україні пов'язана з тривалим процесом вдосконалення цієї культури для умов вирощування. Нут (*Cicer arietinum*) – це однорічна рослина, яка є важливою культурою в багатьох регіонах світу, включаючи Україну.

Ось деякі ключові моменти історії селекції нуту в Україні:

1. Походження та поширення: Походження нуту в Україні пов'язане з його інтродукцією та розповсюдженням завдяки історичним обмінам і торгівлі. Нут прийшов до України з інших регіонів, таких як Передній Схід і Індія, де ця культура була вже відома та вирощувалася. Розповсюдження нуту в Україні було пов'язане з торгівельними зв'язками, контактами з іншими народами та культурами, а також з історичними обставинами. Історія поширення та вирощування нуту в Україні має багато століть і ця культура продовжує залишатися важливою складовою сільськогосподарського сектора країни.

2. Робота селекціонерів: Селекція нуту в Україні є не важливою для галузі сільського господарства. Селекціонери в Україні працюють над поліпшенням сортів нуту для адаптації до кліматичних умов країни, підвищення врожайності, полегшення вирощування та підвищення якості продукції. Робота селекціонерів України спрямована на покращення вирощування нуту, збільшення виробництва та підвищення якості продукції. Це допомагає забезпечити населення якісною та поживною їжею, а також підвищує ефективність сільського господарства в Україні. З часом, з метою поліпшення характеристик нуту, українські селекціонери розпочали роботу над сортами, які б краще адаптувалися до кліматичних умов України і мали вищий врожай. Вони також працювали над підвищенням стійкості до шкідників та хвороб.

3. Вирощування сортів: Селекціонери в Україні створили численні сорти нуту, які відрізняються за розмірами, кольором насіння, врожайністю та іншими характеристиками. Наприклад, в Україні вирощуються сорти з різним кольором насіння, такі як білий, жовтий та коричневий нут.

4. Використання нуту: Нут має великий харчовий та поживний потенціалі він використовується в українській кухні для приготування різних страв, таких як нутовий паштет, супи, салати та інші страви. Крім того, нут також

використовується для виробництва борошна, яке застосовують для випікання хліба та інших хлібобулочних виробів.

5. Дослідження та подальший розвиток: Робота над вдосконаленням сортів нуту і дослідженням його вирощування продовжується і сьогодні. Українські вчені активно працюють над збільшенням виробництва та покращенням якості цієї цінної культури.

Україна продовжує бути важливим виробником нуту, і ця культура залишається набуває все більше популярності серед сільськогосподарських культур в країні. Перспективи вирощування нуту в Україні є досить високими, і ця культура може мати важливе значення в сільському господарстві країни.

Деякі з ключових перспектив для нуту в Україні:

- Зростання попиту: Нут має високу харчову цінність та багатий склад, що робить його корисною культурою для харчування. Споживачі все більше звертають увагу на здорову та більш різноманітну харчову дієту, включаючи білок та інші корисні речовини, які нут може надати.

- Екологічна стійкість: Нут вирощується з меншим використанням ресурсів, таких як вода та добрива, порівняно з іншими бобовими культурами, такими як соя. Це може сприяти екологічно стійкому вирощуванню та привертає увагу сільськогосподарських підприємств та фермерів.

- Адаптація до кліматичних умов: Україна має різноманітні кліматичні умови від півдня до півночі, і нут може вирощуватися у багатьох регіонах країни. Селекціонери працюють над створенням сортів нуту, які б краще адаптувалися до різних кліматичних зон.

- Можливості для експорту: Україна має потенціал стати важливим експортером нуту на світовому ринку. Зростаючий попит на дану культуру у світі створює можливості для розширення експорту українського нуту до інших країн.

- Використання у різних галузях: Нут може бути використаний не лише в харчовій промисловості, а також у виробництві кормів для тварин, біопалива та інших галузях.

З урахуванням цих факторів та інших переваг нуту як культури, його вирощування має потенціал для зростання в Україні. Проте для досягнення цього потенціалу необхідна підтримка у вигляді наукових досліджень, селекції нових сортів, підвищення якості продукції та розвитку ринків збуту.

Бібліографічний список

1. Мордванюк М.О. Вплив елементів технології вирощування нуту на врожайні показники. *Збірник наукових праць ВНАУ. Сільське господарство та лісівництво*. 2020. № 16. С. 238-250.

2. Дідур І.М., Мордванюк М.О. Вплив позакореневих підживлень та інокуляції насіння на симбіотичну та зернову продуктивність нуту. *Збірник наукових праць ВНАУ. Сільське господарство та лісівництво*. 2019. № 14. С. 13-22.

3. Дідур І.М., Темченко М.О. Вплив інокулянтів та мікродобрих на густоту стояння та висоту рослин нуту. *Збірник наукових праць ВНАУ. Сільське господарство та лісівництво*. 2017. № 6 (том 1). С. 14-21.

4. Темченко М.О. Вплив інокуляції насіння та позакоренових підживлень на густоту стояння та висоту рослин нуту в умовах Лісостепу правобережного. *Збірник наукових праць УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого. Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України. Дослідницьке*. 2017.